

Форма № ДН - 7.02.1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра «Управління гірничим виробництвом і охорони праці»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____
Леонід БАЧУРІН

«____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань

Рівень освіти: перший бакалаврський

Спеціальність 263 Цивільна безпека

Освітня програма Цивільна безпека

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 263 Цивільна безпека.

« ____ » _____ 2021 року. с.

Розробники: Сімонова Ю.І., асистент кафедри управління гірничим виробництвом і охорони праці

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління гірничим виробництвом і охорони праці

Протокол № 4 від. «27» жовтня 2021р.

Завідувач кафедрою управління гірничим виробництвом і охорони праці

(_____) д.е.н., проф. Ляшок Я.О.

(підпис)

« ____ » _____ 20 ____ р

Схвалено науково-методичною комісією Донецького національного технічного університету спеціальності 263 Цивільна безпека.

Протокол № 3 від «28» жовтня 2021 р.

“ ____ ” _____ 20 ____ р. Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	4	
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	120	
лекції:	32	
практичні заняття:	32	
лабораторні заняття:	–	
семінари:		
самостійна робота:	56	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Дисципліну викладають	<p>- асистент каф. УГВіОП Сімонова Юлія Ігорівна: https://donntu.edu.ua/gorn/ugv https://wiki.donntu.edu.ua/view/Сімонова_Юлія_Ігорівна yuliia.simonova@donntu.edu.ua ;</p>	

Передумови для вивчення дисципліни:

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше:

- Основи охорони праці, Безпека життєдіяльності.

Перелік раніше здобутих результатів навчання:

- Розслідування, аналіз та облік нещасних випадків та профзахворювань на виробництві
- Проведення атестації робочих місць на підприємстві.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань» у системі підготовки фахівців з питань охорони праці є спеціальним навчальним курсом, який вивчає зміст професії фахівця охорони праці на основі отримання знань та умінь із правових, організаційно-технічних, соціально-економічних і психологічних питань профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань, визначеного відповідними державними нормативно-правовими та нормативно-технічними актами, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів діяльності.

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових, організаційно-технічних, соціально-економічних та психологічних питань профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань, визначеного відповідними нормативно-правовими актами, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

Фахові компетентності:

- Здатність до організації безпечних умов праці;
- Здатність забезпечення санітарно-гігієнічних умов праці і запобігання виробничого травматизму;
- Здатність розслідувати нещасні випадки на підприємстві;
- Здатність до контролю дотримання вимог з виробничої санітарії;

Програмні результати навчання:

- Демонструвати вміння щодо проведення заходів з створення безпечних умов і здорових умов праці
- Організовувати безпечні умови праці;
- Організувати розслідування нещасного випадку, професійного захворювання та аварії на виробництві.

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань» студенти повинні:

знати:

- законодавчі засади профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні;
- законодавство про об'єкти підвищеної небезпеки;
- міжнародні конвенції про засади, що сприяють безпеці та гігієні праці;
- державну політику України з питань профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань;
- управління охороною праці на державному та галузевому рівнях;
- органи державного нагляду за охороною праці;
- основні причини виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні;
- навчання з питань охорони праці під час підготовки працівників, прийняття на роботу та в період роботи;

- порядок розслідування нещасних випадків на виробництві;
- систему соціального захисту працівників на виробництві в Україні;
- гігієнічну класифікацію шкідливих речовин за характером впливу на організм людини та класи небезпечності шкідливих речовин;
- методи аналізу, прогнозування, профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань;
- систему стандартизації в охороні праці як складову профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань;
- міжнародні стандарти з охорони праці OHSAS 18000;
- принципи проведення аудиту з охорони праці підприємства за національними та міжнародними стандартами;
- методи оцінювання економічної ефективності заходів з удосконалення умов та охорони праці;
- принципи та методи проведення атестації та паспортизації санітарно-технічного стану робочих місць як основи профілактики виробничого травматизму;
- загальні вимоги безпеки виробничих процесів та устаткування, токсикологічне оцінювання технологічних процесів;
- засади і методи проведення моніторингу умов праці;
- проблеми аналізу та управління професійними ризиками;
- технічні засоби запобігання виробничому травматизму;
- сигнальні кольори, сигналізацію, знаки безпеки та їх застосування на виробництві;
- невиробничий травматизм і заходи його попередження.

уміти:

- організувати розслідування нещасного випадку, професійного захворювання та аварії на виробництві;
- визначати основні кількісні показники виробничого травматизму та професійних захворювань;
- розробляти інструкції для проведення інструктажів і перевірки знань працівників з питань охорони праці та пожежної безпеки;
- визначити вимоги законодавчих і нормативних актів з охорони праці в межах функціональних обов'язків фахівця кваліфікації – інспектор з охорони праці;
- визначати розміри тарифів під час страхування від нещасних випадків на виробництві;
- проводити ідентифікацію та паспортизацію потенційно небезпечних об'єктів;
- обґрунтувати раціональні методи нормалізації умов праці у конкретній виробничій ситуації;
- визначати кількість працівників служби охорони праці та необхідну площу приміщення для її розташування;
- контролювати дотримання вимог з виробничої санітарії;
- проводити аналіз, прогнозування, профілактику виробничого травматизму та професійних захворювань;
- визначати збитки, пов'язані з виробничим травматизмом і професійними захворюваннями;
- користуватися державними стандартами України з питань охорони праці;
- організувати проведення внутрішнього та зовнішнього аудиту охорони праці підприємства за національними та міжнародними стандартами;
- проводити оцінювання економічної ефективності заходів з удосконалення умов та охорони праці;
- організувати проведення атестації та паспортизації санітарно-технічного стану робочих місць як основи профілактики виробничого травматизму;
- визначати наявність робіт з підвищеною небезпекою;
- проводити моніторинг умов праці;
- оцінити безпечність технологічного обладнання та процесів за окремими чинниками;
- визначати рівень професійного ризику на виробництві;

– визначити необхідні технічні рішення системи попередження нещасних випадків, професійних захворювань та аварій.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «**Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань**» використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- практичні завдання.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Денна форма навчання

Форма навчання	Поточний контроль								Максимальний бал, який можна отримати за результатами поточного контролю	Іспит	Максимальний бал
	Пр 1	Пр 2	Пр 3	Пр 4	Пр 5	Пр 6	Пр 7	Пр 8	40/ 24	60	100
денна	5/3	5/3	5/3	5/3	5/3	5/3	5/3	5/3			

Примітки: 1) Пр1, Пр2 і т.д практичні роботи; У чисельнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоечасному виконанні)

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики, диференційованого заліку, кваліфікаційного екзамену, випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1 Основні теми дисципліни

Тема 1. Загальні засади профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань. Актуальність, структура і зміст дисципліни «Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань». Травматизм і професійні захворювання працюючих, як одна із найважливіших медико-соціальних проблем сьогодення. Законодавче та нормативно-правове забезпечення та

профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні. Основні технічні та організаційні заходи профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності.

Тема 2. Навчання та інструктаж з охорони праці як основний організаційний захід профілактики виробничого травматизму. Організація навчання з охорони праці. Проведення інструктажів з охорони праці. Розробка інструкцій з охорони праці.

Тема 3. Профілактичні заходи у сфері виробничої санітарії та гігієни праці. Нормативно-правове забезпечення санітарно-гігієнічних умов праці. Зміст та завдання профілактичних заходів у сфері виробничої санітарії. Зміст та завдання профілактичних заходів у сфері гігієни праці.

Тема 4. Профілактичні заходи у сфері виробничої безпеки. Виробнича безпека та її складові. Безпека виробничих процесів і устаткування. Профілактичні заходи щодо забезпечення виробничої безпеки. Профілактичні заходи забезпечення виробничої безпеки під час використання обладнання і проведення робіт підвищеної небезпеки. Профілактичні заходи забезпечення безпеки під час експлуатації систем, що працюють під тиском. Профілактичні заходи під час виконання робіт у замкнутому просторі. Профілактичні заходи забезпечення безпеки під час вантажно-розвантажувальних робіт. Профілактичні заходи забезпечення електробезпеки.

Тема 5. Гігієнічна класифікація праці як важливий захід профілактики виробничого травматизму. Загальні положення щодо проведення гігієнічної класифікації праці. Класифікація умов праці. Гігієнічна оцінка умов праці за результатами нормування окремих чинників. Нормування шкідливих речовин. Нормування параметрів мікроклімату. Шуми та їх нормування. Методи гігієнічної оцінки виробничої вібрації. Гігієнічна оцінка умов праці при дії електромагнітних полів та випромінювань. Гігієнічна оцінка умов праці при дії іонізуючого випромінювання. Гігієнічна оцінка умов праці за важкістю та напруженістю трудового процесу. Загальна гігієнічна оцінка умов праці.

Тема 6. Атестація робочих місць основа профілактики виробничого травматизму. Мета і порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Організація роботи з атестації робочих місць за умовами праці. Складання карти умов праці та фотографії робочого місця. Використання результатів атестації робочих місць за умовами праці.

Тема 7. Профілактика виробничого травматизму в умовах та на об'єктах підвищеної небезпеки. Профілактичні заходи при організації проведення робіт підвищеної небезпеки. Профілактичні заходи під час експлуатації і застосуванні машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки. Профілактичні заходи на потенційно-небезпечних об'єктах і об'єктах підвищеної небезпеки.

Тема 8. Прогнозування та оцінка професійного ризику як важливий захід профілактичної діяльності. Професійний ризик та його види. Оцінка професійних ризиків – інструмент поліпшення умов праці. Прямі методи оцінки професійних ризиків та їх застосування. Непрямі методи оцінки професійних ризиків та їх застосування.

Тема 9. Використання засобів та засобів безпеки у сфері профілактики та запобігання виробничому травматизму. Законодавче і нормативно-правове забезпечення використання засобів безпеки. Склад та призначення технічних засобів (засобів колективного захисту). Застосування об'єктивних засобів захисту. Застосування суб'єктивних засобів захисту. Склад та призначення засобів індивідуального захисту

Тема 10. Зарубіжний досвід профілактичної діяльності у сфері безпеки та гігієни праці. Актуальність і необхідність запровадження зарубіжного досвіду профілактичної діяльності у сфері

охорони праці. Досвід профілактичної діяльності США. Досвід профілактичної діяльності Великобританії. Досвід профілактичної діяльності Німеччини. Досвід профілактичної діяльності Франції, Швейцарії, Фінляндії та Японії

6.2 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма навчання
1	Тема 1. Загальні засади профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.	4
2	Тема 2. Навчання та інструктаж з охорони праці як основний організаційний захід профілактики виробничого травматизму.	4
3	Тема 3. Профілактичні заходи у сфері виробничої санітарії та гігієни праці.	3
4	Тема 4. Профілактичні заходи у сфері виробничої безпеки.	3
5	Тема 5. Гігієнічна класифікація праці як важливий захід профілактики виробничого травматизму.	3
6	Тема 6. Атестація робочих місць основа профілактики виробничого травматизму.	3
7	Тема 7. Профілактика виробничого травматизму в умовах та на об'єктах підвищеної небезпеки.	3
8	Тема 8. Прогнозування та оцінка професійного ризику як важливий захід профілактичної діяльності.	3
9	Тема 9. Використання засобів та засобів безпеки у сфері профілактики та запобігання виробничому травматизму.	3
10	Тема 10. Зарубіжний досвід профілактичної діяльності у сфері безпеки та гігієни праці	3
	Разом	32

6.3 Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

6.4 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денно-форм навчання
1	Тема 1. Загальні засади профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.	6
2	Тема 2. Навчання та інструктаж з охорони праці як основний організаційний захід профілактики виробничого травматизму.	6
3	Тема 3. Профілактичні заходи у сфері виробничої санітарії та гігієни праці.	6
4	Тема 4. Профілактичні заходи у сфері виробничої безпеки.	6
5	Тема 5. Гігієнічна класифікація праці як важливий захід профілактики виробничого травматизму.	6

6	Тема 6. Атестація робочих місць основа профілактики виробничого травматизму.	4
7	Тема 7. Профілактика виробничого травматизму в умовах та на об'єктах підвищеної небезпеки.	6
8	Тема 8. Прогнозування та оцінка професійного ризику як важливий захід профілактичної діяльності.	6
9	Тема 9. Використання засобів та засобів безпеки у сфері профілактики та запобігання виробничому травматизму.	6
10	Тема 10. Зарубіжний досвід профілактичної діяльності у сфері безпеки та гігієни праці	4
	Разом	56

6.5 Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Не передбачено навчальним планом

7 Література

7.1 Основна

1. Конституція України, 28 червня 1996 р.- К.,1996.
2. Про зміни до закону Про охорону праці: Закон України від 25 серпня 2004.
3. Закон України «Про правові засади цивільного захисту» від 24.06.2004 № 1859-ІУ.
4. Про охорону здоров'я: Закон України. - К., 1992.
5. Про адміністративні порушення: Закон України. - К., 1993.
6. Про цивільну оборону України: Закон України від 3 лютого 1993 р. - К., 1993.
7. Кодекс цивільного захисту.
8. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України: // Відомості Верховної Ради України. - 1994.- № 27.
9. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р.-К.,1998.
10. ДСТУ 2293-99 Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.
11. ДНАОП 0.03-8.06-94. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Затверджений спільним наказом Міністерства охорони здоров'я України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994р. № 263/121, зареєстрований у Мін'юсті України 25.01.1995р. за № 18/554.
12. ДНАОП 0.00-8.02-93. Перелік робіт з підвищеною небезпекою. Затверджений наказом Держнаглядохоронпраці України від 30.11.1993р. № 123, зареєстрований у Мін'юсті України 23.12.1993р. за № 196.
13. ДНАОП 0.03-4.02-94. Положення про медичний огляд працівників певних категорій. Затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.1994р. № 45, зареєстроване у Мін'юсті України 21.06.1994р. за № 136/345.
14. ДНАОП 0.00-4.12-99. Типове положення про навчання з питань охорони праці. Затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 17.02.99 № 27, зареєстроване в Мін'юсті України 21.04.1999р. за № 248/3541.
15. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337).
16. ДНАОП 0.00-8.03-93. Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві. Затверджений наказом Держнаглядохоронпраці України від 21.12.1993р. № 132, зареєстрований в Мін'юсті України 07.02.1994р. за № 20/229.

17. ДНАОП 0.00-4.20-94. Положення про порядок проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво та реконструкцію виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.06.1994р. № 431.

18. ДНАОП 0.00-8.05-94. Єдина державна система показників обліку умов і безпеки праці. Затверджена наказом Держнаглядохоронпраці України від 31.03.1994р. № 27.

19. Форма статистичної звітності №1-ПВ (Звіт про стан умов праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці). Затверджена наказом Держкомстату України від 14.08.2002 р. №

20. Форма статистичної звітності №7-ТНВ (Звіт про травматизм на виробництві). Затверджена наказом Держкомстату України від 14.08.2002 р. № 309.

21. Галузева форма № 1-УБ (Звіт про стан умов і безпеки праці). Затверджена наказом Держнаглядохоронпраці України від 31.03.1994 р. № 27.

22. НПАОП 0.00-8.23-04. Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.06.2003р. № 994.

23. НПАОП 00.0-4.35-04. Типове положення про службу охорони праці. Затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004р. № 255, зареєстроване в Мін'юсті України 01.12.2004р. за № 1526/10125.

24. ДНАОП 0.00-1.31-99. Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 10.02.1999р. № 21.

25. ДНАОП 0.05-8.04-92. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992р. № 442.

26. НАПБ А.01.001-2004. Правила пожежної безпеки в Україні. Затверджені наказом МНС України від 19.10.2004р. № 126, зареєстровані в Мін'юсті України 04.11.2004р. за № 1410/10009.

27. Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні. Затверджений наказом Держстандарту України від 30.08.2002р. № 498, зареєстрований в Мін'юсті України 25.09.2002р. за № 782/7070.

28. ДНАОП 0.00-1.28-97. Правила охорони праці на автомобільному транспорті. Затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 13.01.1997р. № 5.

29. ДНАОП 0.00-1.21-98. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. Затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 09.01.1998р. № 4, зареєстровані в Мін'юсті України 10.02.1998 за № 93/2533.

30. ДНАОП 1.1.10-1.07-01. Правила експлуатації електрозахисних засобів. Затверджені наказом Мінпраці України від 05.06.2001р. № 253.

7.2 Допоміжна

1. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник. - Львів: Афіша, 2016. - 320 с.

2. Основи охорони праці: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В.Березуцького. - Х.: Факт, 2005. - 480 с.

3. Купчик М.П., Гандзюк М.П., Степанець І.Ф., Вендичанський В.Н., Литвиненко А.М., Іваненко О.В. Основи охорони праці. - К.: Основа, 2000. - 416 с.

4. Гогіташвілі Г.Г. Системи управління охороною праці. Навчальний посібник. - Львів: Афіша, 2012. - 320 с.

5. Коваль В.І., Скороходов В.А. Управління охороною праці в промисловості: Навчальний посібник. - К.: ВД "Професіонал", 2015. - 448 с.

6. Охорона праці. Довідник державного службовця - К.: Основа, 2004. - 741 с.

7. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навчальний посібник. - Суми: ВДТ "Університетська книга", 2013. - 496 с.

8. Безпека праці: ергономічні та естетичні основи: Навч. посіб. / С.О. Апостолук, В.С. Джигирей, А.С. Апостолук та ін. - К.: Знання, 2006. - 215 с.

9. Основи охорони праці: Підручник. / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В. Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Козьяков, Л.О. Матинюк. За ред. К.Н.Ткачука і М.О. Халімовського.-К.: Основа, 2003-472с.: іл.

10. Охорона праці. Довідник державного службовця / за ред. В.Д. Зеркалова — К.: Основа, 2004. - 741 с.

11. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. - К.: Знання, 2007. - 367 с.

12. Лисенко Г.Г. Підготовка документів для оцінки ступеня професійного ризику виробництва // Охорона праці. - 2004. - № 5.- с. 12-36.

13. «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості на небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». № 528 - 2001.

14. Каталог вітчизняних засобів індивідуального захисту працівників/Під загальною редакцією М.О. Лисюка.- Дніпропетровськ.: видавництво „Зоря”, 2004.- 167 с.

15. Про затвердження типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та переліку робіт з підвищеною небезпекою. Наказ Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 15.02.2005 за № 231/10511.

7.3 Методичне забезпечення

Методичні вказівки до виконання практичних робіт та самостійної роботи з дисципліни: «Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань» (для студентів денної форм навчання спеціальності 263 Цивільна безпека) / [Електронний ресурс] / уклад. Ю.І.Сімонова. - Покровськ: ДонНТУ, 2021.2023 (in press)

8. Інформаційні ресурси

При викладанні навчальної дисципліни «Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань» студенти мають можливість користуватися інформаційними ресурсами науково-технічної бібліотеки університету <https://donntu.edu.ua/library> і кафедри управління гірничим виробництвом і охорони праці <http://ea.donntu.edu.ua/handle/123456789/32429>

Место для урavnения.